

**Sectorul pomicol din România:
strategii și mijloace de relansare
la nivel național și european în
perioada 2014-2020**

Mărăcineni, 4 Iunie 2013

Analiza situației actuale

Puncte tari

- Condiții pedoclimatice favorabile
- Existența unei tradiții a pomiculturii și a unor bazine pomicole consacrate
- Piață de desfacere internă și externă
- Existența unor stațiuni de cercetare în pomicultură performante sau cu potențial
- Existența unei baze de resurse genetice cu soiuri locale și portaltoi adaptați
- Potențial ridicat de conversie rapidă la producția ecologică
- Prezența stațiilor pomicole în majoritatea bazinelor pomicole

Puncte slabe

- Plantații îmbătrânite, ritm redus de regenerare
- Sector nerestructurat și parțial necompetitiv
- Lipsa unei strategii sectoriale
- Tehnologii de producție învechite, necompetitive
- Suprafața pomicolă și producția de fructe în declin
- Productivitate scăzută față de media europeană
- Capacitate foarte redusă de investiții în reconversie, condiționare, depozitare, procesare, ambalare, transport
- Grad redus de asociere și organizare pe filieră
- Acces redus la asistență tehnică, consultanță specializate
- Lipsa unui sistem de creditare/investiții dedicat
- Piața națională dominată de oferta externă
- Lipsa școlilor profesionale, a liceelor de specialitate, tehnicienilor, muncitorilor calificați.

Analiza situației actuale

Oportunități

- Reorientarea interesului consumatorilor către fructele românești
- Potențial de export, procesare
- Oportunități oferite de programe care promovează consumul de fructe proaspete
- Interesul pentru dezvoltarea producției de fructe în sistem ecologic
- Reorientarea interesului consumatorilor către produse/piețe locale, ecologice, circuite scurte
- Prezervarea livezilor tradiționale
- Dezvoltarea culturilor integrate implicând pomi fructiferi
- Cerere mare de resurse genetice locale
- Accentul UE pe inovare și cercetare aplicativă

Riscuri

- Efectele adverse ale schimbărilor climatice
- Noi acorduri de liber schimb și creșterea competitivității internaționale
- Creșterea costurilor cu energia și cu forța de muncă
- Depopularea mediului rural
- Producția insuficient conectată la piața locală și europeană
- Lipsa unui registru/cadastru pomicol
- Capacitatea scăzută de cofinanțare
- Cadrul legal neclar (ca de exemplu aspectele legate de cadastru)
- Cadrul fiscal instabil și dificultățile legate de fiscalizare
- Folosirea de material săditor din import (soiuri și portaltoi) neadaptat la condițiile pedoclimatice

Obiectivele subprogramului

Dezvoltarea unui sector pomicol competitiv

- ✓ *Creșterea suprafețelor de plantație tânără și modernizarea fermelor pomicole* } *Pachetul 1 de măsuri*
- ✓ *Prezervarea și valorificarea bazei genetice autohtone* }
- ✓ *Creșterea organizării pe filieră și stabilizarea veniturilor* → *Pachetul 2 de măsuri*
- ✓ *Creștere accesului producătorilor la servicii de instruire, consiliere de specialitate și participarea la acțiuni de cooperare în vederea inovării* → *Pachetul 3 de măsuri*
- ✓ *Diversificarea activităților în fermele pomicole* → *Pachetul 4 de măsuri*

Măsuri propuse: Pachetul 1

1.1. Creșterea competitivității economice și de mediu a plantațiilor pomicele

Acțiuni finanțate:

- **Reconversia și înființarea** plantațiilor pomicele
- **Eficientizarea/ crearea unor sisteme de irigații noi**, infrastructura pentru **bunul management al apei**
- Lucrări de **amenajare a solului**
- Investiții de **infrastructură** necesare **monitorizării și protejării** proceselor de producție

Beneficiari:

- **Forme individuale: 2-50 ha, indiferent de suprafață**
- **Forme asociative: 10-100 ha, indiferent de suprafață**

Intensitate sprijin: 50%

+ **20%** suplimentar pentru **tineri fermieri, proiecte integrate, investiții colective, zone defavorizate, operațiuni PEI** (în limita a **90%** total sprijin)

Măsuri propuse: Pachetul 1

1.1. Creșterea competitivității economice și de mediu a plantațiilor pomicele

Reconversia și înființarea plantațiilor pomicele

- Defrișare (în cazul reconversiei)
- Achiziționarea materialului săditor
- Pregătirea solului
- Plantare
- Achiziționarea utilajelor aferente înființării, întreținerii plantației și recoltării
- Achiziționarea/instalarea sistemelor de susținere
- Alte sisteme specifice diverselor culturi (eg: plase antigrindină, prelate protecție ploaie, etc)

Eficientizare/creare sisteme de irigații, infrastructura pentru bunul management al apei

- Construcțiile, sistemele de irigații, amenajările necesare sistemelor de irigație (eg: adăpost pentru substanțe chimice, bazin sisteme de irigații, adăpost pentru echipamentul computerizat de irigații, etc)

Lucrări de amenajare a solului

- Lucrări de consolidare a solului
- Lucrări de terasare, etc

Investiții de infrastructură necesare monitorizării și protejării proceselor de producție

- Stații meteo
- Sisteme de protecție împotriva prădătorilor și dăunătorilor naturali (eg plase păsări la cireș)

Măsuri propuse: Pachetul 1

1.1. Creșterea competitivității economice și de mediu a plantațiilor pomicele

Speciile eligibile în cadrul acțiunilor de reconversie/ întinerire a plantațiilor:

- *măr, păr, prun, cireș de masă/industrial, cais, piersic, nectarin, nuc, gutui, vișin, alun, migdal, smochin, castan comestibil, struguri de masă, arbuști fructiferi.*

Condiții pentru buna gestiune a programului:

- **Folosirea materialului de plantat certificat**
- **Posibilitatea realizării reconversiei în 2 etape** (a doua etapă fiind condiționată de respectarea condițiilor din prima)
- **Finanțarea cheltuielilor eligibile** se va face pe baza unor **devize**, pentru fiecare cultură, conținând **costuri standard pe hectar de cultură**

Măsuri propuse: Pachetul 1

1.2. Restructurarea/Modernizarea fermelor pomicole

Acțiuni finanțate:

- **Achiziționarea utilajelor și echipamentelor**- condiționare, depozitare, răcire, conservare, procesare, transformare, ambalare și transport
- **Construirea sau renovarea clădirilor specializate**- depozitare, răcire, conservare, procesare, transformare și operațiuni logistice
- Alte **investiții de realizare/reabilitare a infrastructurii** (drumuri de acces, infrastructura necesară pentru furnizarea energiei, etc)
- Sprijin pentru **dezvoltarea unor sisteme de vânzare directă la fermă**

Beneficiari și intensitatea sprijinului:

- Ferme individuale (contracte de comercializare?) < **50 ha de livadă : 50%**
- Ferme individuale (contracte de comercializare?) **50-100 ha de livadă : 40%**
- Ferme individuale (contracte de comercializare?) > **100 ha de livadă: 30%**

+ **20%** suplimentar pentru **tineri fermieri, proiecte integrate, investiții colective, zone defavorizate, operațiuni PEI** (în limita a **90%** total sprijin)

Măsuri propuse: Pachetul 1

1.2. Restructurarea/Modernizarea fermelor pomicole

Condiții pentru buna gestiune a programului:

- *Costuri standard pe tip de investiție aferentă fiecărui tip de cultură*
- *Nevoie de proiect de asistență tehnică pentru a defini aceste costuri standard*

Măsuri propuse: Pachetul 1

1.3. Instalarea tinerilor agricultori

Acțiuni finanțate:

- **Instalare sau preluare pentru prima dată** a unei ferme pomicole de către tineri fermieri

Beneficiari:

- **Tineri fermieri, între 18-40 de ani, care se instalează pentru prima dată, angajându-se să obțină competențele și calificările profesionale necesare**

Condiții:

- **In funcție de decizia MADR**
- Prezentarea unui **plan de afaceri**
- **Perioadă de grație pentru certificări?**

Sprijin:

- **maxim 70 000 Euro, plățibili în minim 2 tranșe pe durata a maxim 5 ani**

Măsuri propuse: Pachetul 1

1.4. Investiții pentru dezvoltarea micilor exploatații pomicole

Acțiuni finanțate:

- ***Investiții în modernizarea, dezvoltarea, diversificarea activității micilor ferme pomicole***

Beneficiari:

- ***Proprietari ai unei ferme mici, așa cum este ea definită în legislația națională***

Condiții:

- ***In funcție de decizia MADR***
- ***Prezentarea unui plan de afaceri***

Sprijin:

- ***maxim 15 000 Euro, plățibili în minim 2 tranșe pe durata a maxim 5 ani***

Măsuri propuse: Pachetul 1

1.5. Pomicultura ecologică

Acțiuni finanțate:

- *Pierderea de venit și costurile adiționale rezultând din angajamentele luate referitoare la **conversie** de la agricultura convențională la agricultura ecologică, la **susținerea exploataților** pomicole **nou înființate** în sistemul agriculturii ecologice și **menținerea în sistem** a exploatațiilor ecologice*

Beneficiari:

- *Exploatații **înregistrate** în sistemul de agricultură ecologică, **în perioada de conversie**, care se **angajează sa rămână în sistem cel puțin 7 ani** de la încheierea acordului/contractului de finanțare.*

Sprijin:

- ***plăți anuale de până la 900 Euro/ha***

Măsuri propuse: Pachetul 1

1.6. Prezervarea plantațiilor pomicele tradiționale. Măsura de agricultură integrată fructe/fâneață/pășune *(Masura de agro-mediu)*

Acțiuni finanțate:

- **Pierderea de venit și costurile adiționale generate** de practicarea sistemului integrat tradițional

Beneficiari:

- Exploatațiile pomicele care se angajează să **continue exploatarea tradițională în sistem integrat și nemecanizat** a plantațiilor extensive de tip tradițional cu rol multiplu livadă/ fâneață/ pășune.

Conditii:

- Respectarea **condițiilor fitosanitare** pentru prevenirea răspândirii bolilor și dăunătorilor
- In limita unei **densități minime/maxime ?**

Sprijin:

- **plăți anuale de până la 900 Euro/ha**

Măsuri propuse: Pachetul 2

2.1. Sprijin pentru înscrierea fructelor în sistemele de calitate europene (AOP, IGP)

Acțiuni finanțate:

- ***Participarea la sistemele de calitate europene (AOP, IGP)***
- ***Înscrierea în sisteme de calitate naționale/ sisteme de certificare voluntare***

Beneficiari:

- ***Producători agricoli individuali, grupuri/ organizații de producători, asociații, institute, etc***

Sprijin:

- ***plată anuală de maxim 3 000 Euro pe exploatație, maxim 5 ani***

Măsuri propuse: Pachetul 2

2.2. **Înființarea grupurilor de producători**

Acțiuni finanțate:

- **Înființarea de grupuri de producători** în vederea **adaptării producției grupului**; asigurării unei **comercializări comune**; stabilirea de **reguli comune** în materie de informare; dezvoltării de competențe

Beneficiari:

- **Grupurile de producători recunoscute oficial**

Sprijin:

- **procentaj din cifra de afaceri pe o perioadă de 5 ani :**
10%, 10%, 8%, 6%, 4% pentru producția comercializată până la 1 mil Euro
5%, 5%, 4%, 3%, 2% pentru producția comercializată care depășește 1 mil Euro
- **maxim 100 000 Euro/an**

Măsuri propuse: Pachetul 2

2.3. Asigurarea plantațiilor pomicele

Acțiuni finanțate:

- *Contribuția la primele de asigurare împotriva pierderilor economice cauzate de un **fenomen meteorologic nefavorabil, de o boală a plantelor***

Beneficiari:

- ***Producători agricoli individuali, grupuri, institute, stațiuni de cercetare pomicolă, etc.***

Sprijin:

- ***maxim 65% din prima de asigurare plătită de beneficiar.***

Obs: ***fonduri mutuale sectoriale?***

Măsuri propuse: Pachetul 3

3.1. Dezvoltarea serviciilor de extensie, furnizarea de servicii de consiliere și asistență personalizate

Acțiuni finanțate:

- **Constituirea de servicii de extensie și formarea consultanților**
- **Asistență personalizată** pentru realizarea de investiții, încheierea de asigurări agricole, contractarea de împrumuturi, etc
- **Consiliere, instruire și asistență tehnică personalizate**
- **Consiliere pentru organizarea în grupuri/organizații de producători**

Beneficiari:

- Furnizorii de **servicii de extensie și formare, instituții de învățământ, ferme demonstrative, institute/ stațiuni de cercetare, grupuri/ organizații de producători, etc**

Sprijin:

- Posibilitatea finanțării **costurilor de înființare și gestionare** a sistemului, pe o perioadă de **maxim 5 ani** de la înființare, **degresiv**
- **maxim 1500 Euro/ serviciu de consiliere**
- **200 000 Euro** pe o perioadă de **3 ani** pentru **formarea consultanților.**

Măsuri propuse: Pachetul 3

3.2. Instruire, informare și transfer de cunoștințe

Acțiuni finanțate:

- **Informare:** noutăți legislative, tehnice, oportunități financiare, etc.
- **Pregătire** în tehnologii moderne de pomicultură
- **Cursuri de formare** (tehnice și non-tehnice)
- **Instruire vocațională și antreprenorială**
- **Ateliere și activități demonstrative**
- Organizarea de **schimburi de experiență**

Beneficiari:

- Furnizorii de **servicii de extensie și formare, instituții de învățământ universitar/ preuniversitar, organizații, ferme demonstrative, institute/ stațiuni de cercetare** de profil, **grupuri/ organizații** de producători, etc

Sprijin:

- **90%** din costurile aferente organizării și participării la acțiunile finanțate

Măsuri propuse: Pachetul 3

3.3. Acțiuni de cooperare între cel puțin doi parteneri din interiorul filierei

Acțiuni finanțate:

- **Inființarea și funcționarea** formelor de cooperare
- **Proiecte de dezvoltare a noi produse, practici, procese, tehnologii;**
- **Crearea de centre și rețele pentru diseminarea de informații, cunoștințe**
- **Activități de organizare logistică, promovare** legate de dezvoltarea circuitelor scurte, a piețelor locale, etc.

Beneficiari:

- **Producători individuali, clustere sau rețele** nou înființate, **grupuri/organizații de producători, asociații profesionale, organizații interprofesionale**, etc

Sprijin:

- **costuri de înființare, funcționare, promovare** a formei de cooperare: **100%**
- **Alte costuri (eg investiții)**-conform articolelor aferente din Regulament

Măsuri propuse: Pachetul 3

3.4. Acțiuni de cooperare în vederea inovării în sectorul pomicol

Acțiuni finanțate:

- **Înființarea și funcționarea grupurilor operaționale** (institute și stațiuni de cercetare, fermieri, companii, universități, etc) **din cadrul Parteneriatului European de Inovare** ale căror acțiuni vizează **generarea de inovații și traducerea în practică a rezultatelor cercetării științifice**
- **Costurile aferente animării zonei și a grupurilor operaționale** în vederea interconectării membrilor, organizării de cursuri de formare, diseminării rezultatelor

Beneficiari:

- **Grupuri operaționale axate pe practici agricole inovatoare**

Sprijin:

- **costuri de înființare, funcționare, promovare a grupurilor: 100%**
- **Alte costuri (eg investiții)-conform articolelor aferente din Regulament**

Măsuri propuse: Pachetul 4

4.1. Diversificarea activităților în fermele pomicole

Acțiuni finanțate:

- *Investiții pentru desfășurarea de **activități neagricole** în zonele pomicole: agroturism, vizite în fermă, programe educative, terapeutice pentru copii sau grupuri cu nevoi speciale*

Beneficiari:

- ***Producători agricoli individuali; grupuri/ organizații de producători; institute, stațiuni de cercetare pomicolă, etc***

Sprijin:

- ***maxim 70 000 Euro***

Etape orientative în pregătirea sub-programului

- *Pregătirea textului sub-programului*
- *Lansarea de consultări*
- *Pregătirea proiectului de asistență tehnică pentru determinarea costurilor standard*
- *Includerea sub-programului în PNDR*
- *Aprobarea de către Comisie*
- *Promovarea măsurilor*
- *Realizarea ghidului applicantului*
- *Coordonarea lansării între măsuri*

